

**Zarządzenie Nr 0050. 102 .2014  
WÓJTA GMINY CHOJNÓW  
z dnia 07 listopada 2014 r.**

**w sprawie sposobu przeprowadzenia samooceny w Urzędzie Gminy Chojnów**

Na podstawie art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594) oraz w oparciu o Komunikat Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla jednostek sektora finansów publicznych (Dz. Urz. Min. Fin. Nr 15, poz. 84) i Komunikat Ministra Finansów z dnia 16 lutego 2011r. w sprawie szczegółowych wytycznych w zakresie samooceny kontroli zarządczej dla jednostek sektora finansów publicznych (Dz. Urz. Min. Fin. Nr 2, poz. 11) zarządzam, co następuje:

**§ 1**

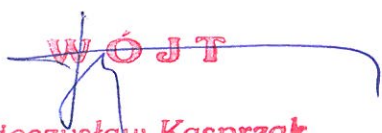
W celu zapewnienia funkcjonowania kontroli zarządczej zgodnie z obowiązującymi standardami, wprowadzam zasady dokonywania samooceny systemu kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy Chojnów, zgodnie z załącznikiem Nr 1.

**§ 2**

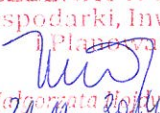
Wykonanie zarządzenia powierzam Naczelnikom Wydziałów i kierownikom komórek organizacyjnych.

**§ 3**

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania

  
**WÓJT**  
**Mieczysław Kasprzak**

21.11.2014  
**KIEROWNIK REFERATU  
PODATKÓW I OPŁAT**  
**mgr Jolanta Zgrzebiak**

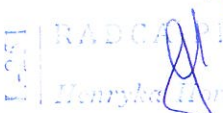
**NACZELNIK WYDZIAŁU**  
Gospodarki, Inwestycji  
i Planowania  
  
**mgr Małgorzata Wojtycz-Smolińska**

**SKARBNIK GMINY**  
  
**mgr Ewa Estkowska-Michalak**  
21.11.2014

**SEKRETARZ GMINY**  
  
**mgr Elżbieta Łukaszewska**  
21.11.2014

**KIEROWNIK REFERATU**  
ds. Gospodarki Odpadami  
i Ochrony Środowiska  
  
**mgr inż. Rafał Lipa**

**KIEROWNIK REFERATU**  
ORGANIZACYJNEGO  
KOORDYNATOR KONTROLI ZARZĄDCZEJ  
  
**Krystyna Galik**

**RADCA PRAWNY**  
  
**Henryka Harbatowska**

## § 1

### **Samoocena systemu kontroli zarządczej**

1. Samoocena jest jednym z narzędzi stosowanych w ramach monitoringu kontroli zarządczej. Jej celem jest uzyskanie informacji o funkcjonowaniu kontroli zarządczej w urzędzie.
2. Kierownicy komórek organizacyjnych dokonują samooceny Systemu Kontroli Zarządczej poprzez udzielanie odpowiedzi na pytania sformułowane w ankiecie w terminie do **końca marca każdego roku** za rok poprzedni.
3. W ramach procesu samooceny w miarę potrzeb, można zobowiązać pracowników do dokonania samooceny Systemu Kontroli Zarządczej w wybranych obszarach, przy pomocy ankiet anonimowych.
4. Samoocena może zostać przeprowadzona dodatkowo w trakcie roku budżetowego, w trybie doraźnym, w przypadku wystąpienia istotnych zmian w odniesieniu do funkcjonowania jednostki.
5. Samoocena kontroli zarządczej może być też przeprowadzona w formie otwartej dyskusji na temat realizacji przyjętych założeń.

## § 2

### **Kwestionariusz samooceny**

1. Podstawą udokumentowania samooceny jest kwestionariusz (ankieta), w którym dokonuje się oceny wypełniania kryteriów kontroli zarządczej, wg wzoru zamieszczonego w załączniku nr 1 do niniejszego dokumentu. Wzory ankiet można modyfikować w zależności od badanego elementu kontroli zarządczej, czy poszczególnych procesów zachodzących w jednostce.
2. Pytania zawarte w ankiecie mogą być zamknięte lub otwarte, jednoznaczne oraz zrozumiałe dla respondentów.
3. Samoocenę przeprowadza się przy zachowaniu zasad rzetelności i bezstronności dokonywanych ocen, poprzez odniesienie się do istniejących dowodów funkcjonującego systemu kontroli zarządczej.

W tym celu należy wykorzystać informacje zebrane w wyniku:

- 1) sprawowanego nadzoru merytorycznego,
- 2) wykonywanych przeglądów bieżących (monitoring) działalności,
- 3) analizy i oceny ryzyka,

- 4) informacji przekazywanych przez pracowników, które mogą mieć wpływ na ocenę i doskonalenie kontroli zarządczej,
  - 5) informacji na temat realizacji procedur wewnętrznych,
  - 6) informacji na temat działań szkoleniowych.
4. Podczas wypełniania kwestionariusza samooceny należy wziąć pod uwagę również wszelkie informacje na temat nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu kontroli zarządczej.
  5. Za koordynację procesu samooceny w urzędzie (przygotowanie, przeprowadzenie, opracowanie wyników) odpowiedzialny jest Koordynator Kontroli Zarządczej.

### § 3

#### Sposób oceny obszarów kontroli zarządczej

1. W ramach samooceny kierownicy komórek organizacyjnych dokonują oceny poszczególnych elementów kontroli zarządczej według przyjętej 5 stopniowej skali ocen jednostki.
2. Skala ocen przedstawia się następująco:

1) ocena 1 – wyraźne nieprzestrzeganie wymogów w poszczególnych obszarach tj.

- **środowisko wewnętrzne** - np. naruszanie wartości etycznych, brak wykwalifikowanej kadry, brak struktury organizacyjnej, brak podziału obowiązków, brak delegowanie uprawnień,
- **cele i zarządzanie ryzykiem** - np. brak misji i celów, brak zarządzania ryzykiem,
- **mechanizmy kontrolne** – brak mechanizmów kontrolnych zapewniających właściwy nadzór, ciągłość działalności, ochronę zasobów, kontrole operacji finansowych i gospodarczych oraz systemów informatycznych. Istniejące mechanizmy nie są stosowane w sposób ciągły,
- **informacja i komunikacja** - np. brak zasad komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej, brak instrukcji, regulaminów wewnętrznych formalizujących w minimalnym stopniu wykonywanie zadań i funkcjonowania jednostki, brak zabezpieczenia systemów informatycznych nie istnieją ograniczenia w dostępie do informacji,
- **monitorowanie i ocena** - np. brak zasad monitorowania i oceny ( brak samooceny wykonanej przez osoby zarządzające, brak oświadczenia o stanie kontroli zarządczej, brak aktualizacji procedur, brak analizy wyników kontroli zewnętrznych i wewnętrznych, brak reakcji na skargi od pracowników i klientów, wskazujące na niedoskonałości w systemie kontroli zarządczej.

Daje to ocenę skrajnie **negatywną**; wymagane są natychmiastowe działania naprawcze ze strony kierownictwa jednostki - **90%** odpowiedzi negatywnych w badanym obszarze,

2) ocena 2 – **niedostateczna**, uzyskana w poszczególnych obszarach poprzez:

- **środowisko wewnętrzne** - brak kodeksu etycznego, niewystarczające zasoby ludzkie, niekompetentna kadra, struktura organizacyjna nie gwarantuje prawidłowego podziału zadań,
- **cele i zarządzanie ryzykiem** – misja i cele są określone, ale nie przypisano im mierników i podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację, zarządzanie ryzykiem wykonywane jest sporadycznie, brak dokumentacji tego procesu,
- **mechanizmy kontroli** - brak mechanizmów kontroli, a istniejące nie stanowią odpowiedzi na konkretne ryzyka określone w procesie zarządzania ryzykiem,

-**informacja i komunikacja**- brak wystandaryzowanych zasad komunikacji, część czynności wykonywana jest w oparciu o pisemne instrukcje, część poza nimi, systemy IT nie gwarantują właściwego wykonania zadań i stanowią wsparcia dla instrukcji manualnych,  
-**monitorowanie i ocena**- brak sformalizowanych zasad samooceny, brak zapewnienia o stanie kontroli zarządczej.

Jest to ocena **negatywna**; wymagane są natychmiastowe działania naprawcze ze strony kierownictwa jednostki – **80%** odpowiedzi negatywnych w badanym obszarze,

3) ocena **3 – dostateczna** uzyskana w poszczególnych obszarach poprzez :

- **środowisko wewnętrzne** - zatrudnienie wystarczających, wykwalifikowanych zasobów ludzkich, określenie struktury organizacyjnej zapewniającej właściwą realizację celów w formie pisemnej, sformalizowanie sposobu określania zakresów obowiązków i delegowania uprawnień,
- **cele i zarządzanie ryzykiem** - formalne określanie misji i celów wraz z przypisanymi miernikami za których realizację odpowiedzialne są osoby lub podmioty, organizowanie szkoleń wśród kadry zarządzającej dotyczących kontroli zarządczej w tym analizy i oceny ryzyka, określenie pisemnych procedur w zakresie zarządzania ryzykiem,
- mechanizmy kontrolne** - mechanizmy zapewniające nadzór, ciągłość działalności, ochronę zasobów, kontrolę operacji finansowych i gospodarczych oraz bezpieczeństwo danych, sformalizowane przepisy wewnętrzne (regulaminy, instrukcje) lecz o ograniczonej skuteczności i jakości, istnieje jednak wysoki stopień zależności od indywidualnej wiedzy pracownika,
- informacja i komunikacja** - sformalizowane, spójne zasady komunikacji, instrukcje i regulaminy są spójne, wystandaryzowane oraz aktualizowane choć zdarzają się przypadki opóźnień, systemy IT są wsparciem dla instrukcji manualnych,
- monitorowanie i ocena** - sformalizowane zasady samooceny, Wójt przedstawia zapewnienie o stanie kontroli zarządczej, monitorowanie poszczególnych elementów systemu kontroli zarządczej ogranicza się do sporadycznych przeglądów.

Jest to ocena **pozytywna**; działania naprawcze powinny nastąpić w czasie określonym przez kierownictwo jednostki – **50 %** odpowiedzi negatywnych w badanym obszarze,

4) ocena **4 – dobra**, ocena **jednoznacznie pozytywna** osiągnięta przez:

- środowisko wewnętrzne** - zasoby ludzkie są w pełni wystarczające do realizacji celów, kadra jest w pełni wykwalifikowana, wyszkolona i kompetentna, każdy posiada aktualny zakres obowiązków, struktura organizacyjna odpowiada aktualnym celom, delegowanie uprawnień potwierdzone jest podpisem, wszyscy zostali zapoznani z kodeksem etycznym,
- cele i zarządzanie ryzykiem** - cele określane corocznie, mają przypisane mierniki, zasoby i podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Kadra zarządzająca jest przeszkolona z zakresu zarządzania ryzykiem, istnieją pisemne procedury zarządzania ryzykiem,
- mechanizmy kontrolne** - procesy podlegają ciągłemu doskonaleniu, mechanizmy kontrolne są sformalizowane, zrozumiałe, akceptowane przez pracowników i kierownictwo, dokumentacja dotycząca kontroli zarządczej jest dostępna dla wszystkich osób, którym jest niezbędna,
- informacja i komunikacja** - istnieją formalne tryby załatwiania spraw, przyjmowania skarg, wszelkie instrukcje są aktualizowane na bieżąco, bez zarzutów działa komunikacja wewnętrzna (poczta elektroniczna, telefony, okresowe spotkania i narady), istnieją zasady zabezpieczające poufność, integralność i dostępność do informacji, preferuje się automatyzację i stosowanie narzędzi elektronicznych w procesie pracy,
- Monitorowanie i ocena** - kierownik jednostki przedstawia zapewnienie o stanie kontroli zarządczej na podstawie wyników sformalizowanej samooceny, kontroli wewnętrznych i zewnętrznych.

Ewentualne działania udoskonalające powinny nastąpić w czasie określonym przez kierownictwo jednostki - **15%** odpowiedzi negatywnych w badanym obszarze,

5) ocena **5 – najlepsza praktyka**, ocena **skrajnie pozytywna**; nie ma potrzeby podejmowania działań naprawczych - mniej niż **15%** odpowiedzi negatywnych w badanym obszarze. W każdym obszarze stan kontroli zarządczej osiąga się tak jak przy **ocenie dobrej**, a wśród pracowników i kadry kierowniczej istnieje powszechna akceptacja i świadomość standardów kontroli zarządczej.

**Próg**, którego przekroczenie będzie wskazywało na **słabość kontroli zarządczej** w danym obszarze określono na przynajmniej **70%** negatywnych odpowiedzi spośród wszystkich otrzymanych na pytania w badanych obszarach.

3. Koordynator Kontroli Zarządczej po otrzymaniu i analizie poszczególnych ankiet, sporządza informację określającą cel przeprowadzonej samooceny (dostarczenie Wójtowi informacji dotyczącej realizacji standardów kontroli zarządczej w jednostce), zakres samooceny (przedmiotowy – obszary (standardy) badane i podmiotowy - stanowiska, komórki organizacyjne do których skierowano ankietę) oraz wyniki samooceny (określenie ilości punktów, zidentyfikowane słabości kontroli zarządczej, proponowane działania naprawcze), którą przedstawia Wójtowi oraz kierownikom komórek organizacyjnych.
4. Przy ocenie negatywnej i wymagającej usprawnienia funkcjonowania obszarów kontroli zarządczej, kierownicy komórek organizacyjnych ustalają termin i formę działań naprawczych informując o tym Wójta i Koordynatora Kontroli Zarządczej.
5. Wynikiem przeprowadzonej samooceny winna być propozycja działań mających charakter prewencyjny, odnoszących się do możliwości usprawnienia funkcjonowania systemu kontroli zarządczej w jednostce, a także zapobieganiu nieprawidłowościom, stratom lub złemu zarządzaniu.
6. Samoocena przyczynia się do poprawy komunikacji pomiędzy kierownictwem a pracownikami jednostki oraz wzmacnia ich świadomość odpowiedzialności za funkcjonowanie systemu kontroli zarządczej.